

Registered at the General Post-Office for transmission abroad.

ԵՐԿՐԱԳՈՒՄ

ԼՐԱԳԻՐ ՄԱՆՁԵՍՏԵՐԻ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏՆԱԿԱՆ, ԿՐԹՆԱԿԱՆ ԵՒ ԱԹԵՒՏՐԱԿԱՆ :

Հրատարակիչներն, հարախոսությունն են բաժանարար-
ված քրատիկանի է Բաժնետեր :

— Երախտ, յոթանաս, քնք է արհաճել (աղաք է ծա-
խաղ ժողովրդի) — արհաճել յանաւն Առաքել Կարապետ վ.
Շահապետեան, քրեւել աղաք :

M. le Chevalier K. Vardapete Shahnazariantz,
151, Rumpf Street, Manchester, (Angleterre.)

Տարեկան քնքն հարախոս ծախս — ժողովրդի, որ էրեւան
Առաքել, է Թրախոս լուրհաւ — է արհաճել 25 լ. Բ.

— Այն քրեւելիս զապ ժողովրդի ծախսն առաքել
ժողովրդի է :

— Վեյախտն 18 "

— Երախտն 7 "

— Մեզ էրեւել քնքն է Բաժնետեր է 5
այլաւ 7
— Բաժնետեր լուրհաւն աղաքն լուրհաւն է արհաճել քնքն :

Ստորագրութեան տեղիքն են Կոստանտնուպոլիս Մարդի Աղայ Մ. Հրատարակի սենեակն է Ղաւթա . — Իզմիր Մարկոսեան Յովոր
Աղայի սենեակն . — Հալեպ Յովհաննէս Աղայ Քարաքանեանի սենեակն . — Սուրբ Երուսաղէմ Սափանապոլիս Եսայի Վարդապետի սենեակն .
— Աղեքսանդրիա (Նիկիտոս) Տէր Գառարեան Ղազարոս Աղայի սենեակն . — Կալիպոս Պ. Պետրոս Մարգարեանի սենեակն . — Բաթմալիա Պ.
Մանուկ Որդանանեանի սենեակն . — Լոնդոն Աղայ Մարտատոֆի սենեակն . — Փարիս Աղայ Պօղոս Արիստեանի սենեակն . — Մարսիլիա Աղայ
Յարութիւն Անդրեանեանի սենեակն : Առ այժմ ուղղներն կրնան վերոյցըրեալ սենեակաց մէկէն ստանալ մինչև որ յատուկ գործադրներ
հաստատուի րաւահայ և բնութեայակեր րաւորներ :

ԲՈՎԱՆ ԳԱԿՈՒԹԻՒՆ :

Տեղեւն Բաւախտնութեան . — Իրաւաւ . — Այլ
է Բաւա . — Իրաւաւ . — Աւա . — Իրաւաւ :

ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ ԲԱՂԱԲԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

Հիւսիսային Ամերիկայէն հասած լուրերն զին
ուորական շարժանց և գործողութեանց նկատ
մամբ մեծ կարեւորութիւն չեն բնծայեր բնութեւ
ցողայ . միայն թէ Մօրթան բերդի առումն կհաս
տատեն , որ Հիւսիսային 600 զինուոր կազան և
60 թնդանօր հանդերձ այլ մթերք և պաշարք :
Մօրթի ստանան վերայ տարածայն են լուրերն .
Հիւսիսայինային կանգնեալ ուսմար թէ անիկա առնուե
ցաւ . Հարաւային և թէ կանոնաւոր պաշարումն
նոր սկսուերէ :

— Կարմրամորթ ըստած Հնդկներն Արեւմտեայ
յաջող պատեհութիւն սեպտեմբ Հարաւային և
Հիւսիսայինային եղբայրատարուն ընտանի մարտն շատ
տեղ զէնք տալի և սպիտակամորթ երան տակալի
կատարած և վրաս պատմաւորիկն : Մինչև ցայսօր
յաջողութիւնն անոնց ձեռնառու կերելի :

— Շիկագոյի գումարն զօրավար Մակ-Կելլան
ժողովրդական ընտրելակից անուանեց Ամերիկայի
Հասարակապետութեան նախագահի պաշտօնն
վարելու համար , որուն Նիւ-Եօրկի և այլ գաւա
ռաց բնակիչներնու մեծագոյն մասն ողջունիւ
թնդանութիւն իրենց հաւանութիւնն տալին : Յիշեալ
գումարն կծանուցանէ թէ « Խաւուերն , մարդա
սիրութիւնն , ազատութիւնն և հասարակաց փրկու
թիւնն կարհանջեն որ անմիջապէս ամեն ջանք
իգործ դրուի թշնամութիւնն դադրեցնելու համար ,
որպէս զի կամբողջ Գաւառներն իժողով հրաւիրե
լով կամ այլ միջոցներ վարելով խաղաղութիւնն
վերահաստատուի դաշնակցութեան և միարանու
թեան շխման վերայ : »

Մակ-Կելլան ևս նախագահի ընտրելակցու
թիւնն յանձն առաւ և Միարանութիւնն վերահաս
տատելու համար ամեն ճիգն իգործ դնել խոստա
ցաւ ըսելով թէ « Հարկ է ամեն խաղաղասիրական
միջոց վարել հաշտութեան համար և թէ հաշտու
թեան միակ և վերջին պայմանն և հիմն ըլլալու են
Միարանութեան վերանորոգութիւնն և թէ ամեն
Գաւառ կամ Տէրութիւն որ կցանկայ Միարանու
թեան յարիլ վայելէ պիտի լիուի իր սահմանա
դրական երաւունքն : »

Զօրավար Պրանսի գեաղաւորութեան զինացն
է , նա մէկ նամակով կծանուցանէ թէ Հիւսիս
եթիլ այլ ևս 6 ամիս միարան մնայ՝ պատերազմն
ինքնին կլմայ , ըստ որում Հարաւի բոլոր զօրու
թիւններն սպասել են :

— Սիլիստրիայէն եկած նամակներն կծանուցա
նեն թէ Ալադրաղ Գանուր գետի վերայ , ստատիկ
երկրաշարժ պատահեցաւ , որուն զուգընթաց
եղան բունի հովիւ և տարալիներ երկու ժամու
չափ . եղած վնասներն ահագին են . եկեղեցիք ,
հիւանդանոցն , ուսումնարանն և այլ բաղնաթիւ
շինուածք , ամենն ալ փլան , մէկ նաւ բոլորովին
խորտակուեցաւ նաւահանգստին մէջ , երկու հատ
ալ վնասուեցան :

— Կոստու լրագիրն կծանուցանէ թէ չուտով
Կոստանտնուպոլիս և Գանձիլէ հասարակ կա
պուին պիտի իրարու հետ : Պիժն , որ երկու
մայրաքաղաքներն իրարու հետ կհաղորդէ , 1800
միլ երկայն է : Թուրքաց կառավարութիւնն՝ քիչ
ատեն է , որ իր մասն ըմբուց : Պատասխի 12ին
Եղիպտական զինն կցուէր պիտի Թուրքաց զինն
հետ Լի Ալիշի մօտերն , երկու տէրութեանց
սահմանադրութեան : Հաղորդութիւնն երկու կերպ
պիտի լլլայ . մինն թուրքերէն և արաբերէն ,
միւսն ֆրանսերէն և այլ եւրոպական լեզուներով :
Այս ձեռնարկութեան առեւտրական կարեւորու
թիւնն մեկնութեանց կարօտութիւն չունի :

— Սեպտեմբերին ձեռնադրեցաւ Կոստանտնու
պոլիս արձանադիրն , որ Թուրքաց կառավարու
թեան և հինգ մեծ տէրութեանց երեսփոխան
ներու հաւանութեամբ ընդունուեցաւ , որ և Լի
րանանի վարչութիւնն սակաւ մի կրիտիկէ : Այս
նոր կարգաւորութիւն Սուլթանի կայսերական

Ֆէրանանովն պիտի հրատարակուի . քրիստոնեայ մէկ իշխան պիտի կառավարէ Լիւանան անցելոյն պէս , զոր պիտի կարգէ Բ. Գ. և որ ուղղակի անորմէ պիտի կախուի : Արդի կուտակալ Գաւուդ Փաշան իր պաշտօնին մէջ վերահաստատեցաւ այլ ևս 5 տարուան համար սկսեալ 1864 թիւ Յունիսի 9 էն :

—Աթենքի Ալեքսան Ժողովն մեծ առաւելութեամբ բռնէից . Երեսօրոյն կամ Սինդիկատի գոյութիւնն ջնջեց : Այսու հետեւ երեսօրոյնաց Խորհրդարանն միայնակ պիտի վարէ երկիրն : Հասարակութիւնն հաճութեամբ ընկալաւ այս որոշումն :

—Տուրին բաւական ծանր յուզմունք տեղի ունեցան : Բազմաթիւ երիտասարդներ և գործաւորներ փողոցներն սրտաւելով «վաթ ատէք պաշտօնական» կրօնային, որք երեկոյն պալատի ստշեն դիպուկով զինուորաց հետ կուտեցան :

Խաղիոյ Երեսօրոյն և Խորհրդարանն ի պաշտօնէ ի ժողով հրաւիրեցան Հոգեւոր , Յին :

Տուրինի խաղիութիւնն 21ին և 22ին աւելի ստատիկ և ցաւալի կերպիւ վերանորոգեցաւ : Ժողովուրդն , որ յառաջ սուղելով , բարով և փայտով իր տրտունջն կ'այտնէր պաշտօնէից դէմ , և տեսնելով որ զինուորք և ոստիկանութեան պաշտօնեաներն իրենց դէմ սուր , սուին և հրացան կ'ելարեն . բանի մի զինավաճառաց խանութներ կ'ուրեց և պարպեց . այնուհետեւ ամեն բան կերպանաւորիս եղաւ , սուրի դէմ սուր վարելով և հրացանին հրացանով պատասխանելով , երկուս , այլ և այլ թաղերու մէջ կուտեցան և երկու կողմէն 26 անձնք սպանուեցան և 66 վիրաւորեցան : 24 Սեպտեմբերի պաշտօնեաներն արքայի հրամանաւ հրաժարեցան և Լամարսիոն դարձան ի իրենց տեղերը . հետեւաբար կ'յաւելաւ պաշտօնական լրագիրն թէ խաղաղութիւնն վերահաստատեցաւ :

—Առաջնորդութիւն (Մտաբեր) վաճառանոցի կողմերն սաստիկ մէկ հրկէզ պատահելով 1,200 չափ առն և խանութ մօխիր դարձուց : Արան Սէրասկերի պալատի մօտ եղած մէկ փառայի փայտաշէն տունէն ելերէ : Բաժնաւորաւ փոխարքան և այլ երեւելի պաշտօնեաներն հրկէզի տեղն փութալով ամեն քաղաքներով և պարզեաւորաւ խաղիւն ըրին լախաւ տարրի առջեն տեսնելու համար : Բազմաթիւ անձնք անարտաստար մնացին որոց կառավարութիւնն կարեւորագոյն նպատակներ բաշխեց :

—Ռուսիոյ կայսրն և Ավստրիոյ աւագ դուքս Ստեփաննոսն այցելութեան գնացին Ֆրանսայի կայսրուհին ի Եվալաքսի :

Պ. Բիւսարիի բացակայութեան պատճառաւ Վիեննայի խորհրդակցութիւնն կրօնով կերթոյ առանց վերջանալու նշաններ ցցնելու : Իսկ Յունը ընտրի մէջ դաշնակցից զորաց հրամանատար զօրաբար Յակոբնոսէյն մէկ նոր շրջաբերականաւ կարաուէրէ բոլոր Գանատրդ գործակալներուն ամենեւին պաշտօնական հաղորդութիւն չունենալ իրենց կառավարութեան հետ ընդ երկուսիս պատճոյ : Վիեննայի տունն կ'հրահայէ 30,000 զօրաց համար ձմեռայնոց և սաւելիք հոգալ , ըսել է թէ , այս ձմեռ Պրուսիոյ և Ավստրիոյ զօրքն Գանատրդ պաշտօնով պիտի կերակրուին :

—Ռուսիոյ ժառանգ իշխանն Քերլինն մեկնեցաւ դէպ ի Կոփէնհագ , ուր Քրիստինն արքայի

Գաւառ անուն դստեր հետ շուտով պիտի նշանուի : Այս կերպիւ Անգլիոյ և Ռուսիոյ տէրութեանց ժառանգներն իրարու բնական կըլլան և դժբախտ Գանատրդի երկու բամբիւններն՝ երկու ամենամեծ պետութեանց թագաւ հիւր :

—Նիւ Եօրկ : Երանն զօրավորն վճռեց որ Ալանտայի բոլոր բնակիչներն , իրենց շարժուն ստացուածքովն մեկտեղ , քաղաքէն ելլեն և երթան ուր և կամին , կամ ի Հիւսիս կամ ի Հարաւ , որոց դէմ Հուդ բողոքեց : Գրանտ իր դասերն դէպ ի ծախ յառաջ վարեց և կապտաւորուի ի ինն մէկ ճակատ տալ : Զերիւան Հարաւայնոց մէկ ամբողջ գունդն կալաւ Ենտանդո ձորին մէջ :

—Փարի լրագիրն կ'աւտմէ թէ Ֆրանսայի դեսպանն Պիոն Թի ներկայացաւ և հաղորդեց Սեպտեմբերի 15ին Ֆրանսայի և Խաղիոյ մէջ եղած պայմանագրութիւնն : Արտաքին գործոց պաշտօնեայ Տէր Անտոնէլլի կարգինալն ներկայ էր : Պ. դեսպանն իր կառավարութեան նամակն և պայմանի պատճենն հաղորդելէն վերի , յաւելցուց թէ կայսրն պատրաստ է բանիւ և գործով ձեռնտու ըլլալ Նորին Սրբութեանն եթէ յանձն առնուին ինչ և ինչ բարեկարգութիւն և անօրէնութիւն ընել իր ժողովուրդն գոհ ընելու նպատակաւ : Պատն պատասխանեց թէ առանց հասուն կերպիւ խորհելու պատասխանել չուզեր և ոչ իսկ գիտողութիւն ինչ ընել Խաղիոյ յանձնառութեանց մասին : Կարդինալ Անտոնէլլի ալ կամի սպասել մինչև որ Խաղիոյ Փառլամենտի հակաճառութիւններն տարրին որպէս զի այնուհետեւ ուղղէ , ինչ որ արժանն է , Հռոմէական պետութեանց :

Ի Տ Ա Լ Ի Ա

Սեպտ. 15ին Փարիսի և Տուրինի արքունեայ մէջ եղած պայմանագրին Խաղիոյ անուն լրագրին հետեւաւ խորհրդածութիւնս կազդէ . « 40 տարի յառաջ մէկ գիրք երեցաւ բաւական խորին հիմունքեամբ Եւրոպայի ճակատագրին վերայ դրուած : Յեղուխոյ միաբանութիւնն ի զուր Զանայ զայն անհետ ընել բանի մի օրինակներ աղատեցան կորստեմէ : Անոնցմէ մէկէն կրողեմբ հետեւաւ սուղերս , զորս կարելի է մարդարէական ըսել , և զոր Հռոմայ մասին եղած արդի պայմաններն իրեն հետաքրքրական նորութիւն կընծայեն : »

« Խաղիոյ ճակատագրին միշտ անստույգ և ողորմելի պիտի ըլլայ՝ քանի որ անոր մասերն . . . մէկ ամբողջութիւն չկալմեն միակ կառավարութեան տակ , որ զանոնք հասնահաւարք և իրարու հետ շարկալէ , ախար թագաւորութիւններն , զորեղ իշխանութիւններն քաղաքական դէշ յորինուած են . միջակութիւնն հաւատար է ամենուն , ժողովուրդն երբէք չմեծնար սցալիսի վարչութեանց տակ : Երբ Խաղիոյ միացեալ մէկ մեծ թագաւորութիւն ըլլայ՝ անոր ժողովուրդն մեծափառութիւն կ'առնայ և Եւրոպայի բոլոր ազգաց դէմ իր տէրութեան մեծութիւնն կ'աւազարտէ : Ամեն բան անոր կառավարողէ առ այս ազինուաւորուի , ոչ ինչ կարողէ անոր հասնելէն արդիւնէ : Բաց ինչ պիտի ըլլայ Հռոմ : »

« Հռոմ , իրեն ամբողջ մէկ կրօնի կրօնայ Խաղիոյ

չկարօտիլ . այլ Խաղիա , իբրեւ քաղաքական տէրութիւն , չկրնար Հռոմայ չկարօտիլ : Հռոմ չկրնար երբէք պիտի լան համարուի . անոր հռչակն , իբրեւ տիրուհի հին աշխարհի , և իշխանուհի քրիստոնէական (պապական) աշխարհի , այնպէս կարող և յարգելի որ Հռոմ հարկաւորաւ պէս իր անուան հետ մէկ տիրապետութիւն կրելու է : Այս համարաւ ուժովն է որ Հռոմայ եպիսկոպոսներն իրենց առանդութիւնն վճռել տուն բոլոր հռոմէական աշխարհի վերայ : Այն քաղաքի երկրպագեան , որ ամեն քաղաքայ կիշխէ , ըսին , պէտք է որ ինքն ալ բոլոր եպիսկոպոսարանայ հրամայէ : »

« Այն քաղաքին մէջ , ուր կայսրերն քրմապետ էին , երկրպագեաններն , պէտք է որ կայսր ըլլան , ըստ որում համբաւն այսչափ կարող է , Խաղիոյ կիմայ իրենն ալ հաստատել : Ոչ ինչ (այլ բաղար) անորմէ չգերազանցեց . փառն անտի ճոտեր չէ : Հռոմ կարեւոր չէ քրիստոնէական կրօնքին , բայց Հռոմ Խաղիոյ միապետութեան կարեւոր է : Տէրութիւններն իրենց մայրաքաղաքով կ'արձրան և անոր մէջ կիշխին . սակայն կրօնքն քաղաքականութեան բախտին չհետեւիր բնաւ , որ հաւատարմաւ գեղեցիկ է արքային մէջ , ինչպէս ամենահոգաւոր քաղաքայ մէջ : Արօնն հոն է միշտ , ուր է վկայութեան խորանն . և երբ վկայութեան խորանն անտարան էր՝ կրօնն հոն իր բովանդակ փառքովն կիպիւր , ինչպէս Երուսաղէմի մէջ : »

« Քրիստոս իր խանձարուն չգրաւ բնաւ Հռոմի մէջ . անոր փառքն ոչ սակաւ մեծ է Յուդայի մէկ աւանդն ելլելու պատճառաւ : Այս չափաւորեց բնաւ իր առաքելոց կայսերական քաղաքներուն տիրել . Այս զանոնք խորհիւններն խրկեց . Այս ինքնին անշուք հիւղեր խնդրեց և թողուց պալատներն և Կապիտոլն կեսարին . . . Երեւելի իրազօրութիւններն հեռիէն կուտանին , անոնք մրկի նման ահագին ստուեր կախուին իրենց առջեւ , և անոնց պէս կ'գլուխաւորն կամ մեղմով կամ արտունջով : »

Ա Յ Լ Ե Ի Ա Յ Լ Ք

Քերտն (հարաւային Ռուսիա) Ֆէրն անունով մէկ դաղթական վախճանեցաւ , որ 45,000 կանգուն վարեալաւ և 380,000 մերկուս ոչխար թագուց : Այս ձոխ ժառանգութիւնն , որ անոր երկու աղջիկներուն պիտի անցնի , անոր 50 տարուան աշխատութեան և խնայութեան արդիւնն է : Ֆէրն նախ մէկ փորթիկ հօտով սկսաւ , զոր իր հոր մէկ ժառանգելէր , և շինականութեմէ՝ այս աշխատակը և համեստ մարդս , Քերտնի ամենաճոխ գաղթականն եղաւ :

—Ռուսիոյ մօտ Լազորդ դաւաճելին մէջ , կրտէ Մտորին Լալանտ անուն կաղիւրն , տարբրեալ զէտքս պատահեցաւ : « Միւս նոյն աւուր մէջ ծնան և մեռան երկու կանայք , որոց մէկի անունէն Կատարոն . միւսին Գլոնէ : Երբէք այսպիսի տարբրեալ նման վերաբերութիւններ տեղի չունենցան երկու օտար էակաց մէջ : Այս երկու կանանց բոլոր նշանաւոր իրողութիւններն մի և նոյն աւուր մէջ գործուեցան . որք , դեռ ողորմի աղջիկներ զոլով , մի և նոյն օրն հաղորդուեցան . սպա

մի և նոյն օրն նշանի մատանին ստացան և մի և նոյն օրն մայրապան, ամեն մէկն մի մի աղջիկ ծնելով: Մի և նոյն օրն և գրեթէ մի և նոյն ժա- մուն մէջ երկուքն ալ պարիտի եան սուգի հանդերձն զգեցան և անցեալ Օգոստոսի 19ին ի միասին մեռան: Հետեալ օրն երկու գերեզման համան դամայն ընկալան անոնց մահկանացու մարմին- ներն: »

—Հայ խորտիւղարաններուն չափեկան լուր:— Սրբայր մէկ պարտիզապան տեսնելով որ քոչկալի ատեն խաղախորդաց (ղէպապա) թաղն հիւանդու- թենէն ազատ մնաց մտածեց անկէ օգուտ բաղել իր գետնախնձորն բժշկելու համար. և անոնց տնկե- լու ատեն մի մի ասի աղաղ (մէջէ աղաճը գապուղու- նուն թօղն) անոնց ծակին մէջ թաղեց: Բոլոր արան, ուր աղաղ թաղած էր, ազատեցաւ, խո- ուր չկար չարաչար վնասեցաւ հիւանդութեան: Գարձեալ, գետնախնձորն մառան բերելու ատեն անոնց յատակն հաստ մէկ կուղ աղաղ տիւնց, և որ անմիտս պահուեցաւ բոլոր ձմեռն:

—Դոյլով երկիր հերկելու փորձն եղաւ ի Մէլքոն-Ալիբեկ: Գործիքն եղիլատուր Պոխար- րային էր, որ 20,000 Յ. գնեցէ, և կրողկանայ մէկ չողեչարժ մերենայէ, զոր մէկ պիւրան կշարժէ և կծգէ մէկ արօր, որ երեք խափ ունի: Պարանի մէկ ծայրն չողեչարժ մերենայի վերայ հաստու- ուած է, միւսն մէկ խորտի վերայ, որ մէկ սայլի վերայ է և արտի միւս ծայրն տնկուած: Արօրն արտի ծայրն համեւուն պէս, չողեչարժ մերենան խնքին կտեղափոխի և ակօսներու միւս ծայրն կիւսանայ: Արտի միւս ծայրէն երկու մարդ խորտիւրն յառաջ կռնեն, և հերկն անընդհատ կշարունակուի:

Հերկն շատ կանոնաւորէ, խորութիւնն 18 հարկաւորէր է, զոր կարելի է 30-35 իջեցնել: Դոյլով հողագործութեան խնդիրն լուծման շատ մօտ է:

—Ալի Մոն օրագրին մէջ կրարգումը: Պ. Աղերկի թուղթն կառնու, կթրջէ մէկ հերկի մէջ, որոյ գաղանիքն ինքն միայն գիտէ, և թերթերն այնպէս կրարու վերայ կշարէ մինչև որ ուզած թանձրութիւնն ստանայ: Հերկին զանոնք լաւա- պէս կզանգէ և իրարու հետ անլուծանելի կսխառտէ և մէկ մարմին կյօրինէ, որ և փութով օղին մէջ կկարծրանայ: Թանձրութիւնը գնդակ նետելու փորձեր ըրին սոյն սխալապիս, երկաթի և փայտի զէմ և առաւելութիւնն առաջինն ստացաւ: Մէկ մատ թանձրութեամբ սխալապի գլխակոտու- թեան կարողութիւնն 10 մատ թանձրութեամբ ընտիր կտրելին հաւասար է: Այս թուղթն սոյլ և սոյլ առաւելութիւններ ունի, այսինքն անթա- փանցելի է, անկեղ և անփուտ:

Պ. Աղերկի մի և նոյն եղանակաւ կշինէ թուղթն մէկ զլանակի վերայ փաթեւելով, մինչև որ կարեար թանձրութիւնն ստանայ, թերթ և թնդանթներ, որոյ փորձն յաջողեցաւ, վերջու- պէս, նա կշինէ մէկ տան պիտանի եղած բոլոր ատաղձներ, որպէս իրօք ցոյց տայ թէ կարելի է թղթէ տուներ շինել զաղթականերու համար, առժամանակեայ ժամատուններ, բանակի խրճիթ- ներ և մինչև նուրբ:

ԿՐՕՆԱԿԱՆ

[Տես թիւ 20-29]

«Ամեն քուէներն սկիւի մէջ գետեղելն յետոյ, նաեւ հիւանդ կարդինայներուն ալ մէկտեղ առ- նելով ըննիչներն կակին վերահասութիւն ընել: Այս գործողութիւնս կըլլայ պահարաններն մկրտ- տով եւ քուէներն վարէն բանալով առանց կնիքն ջարդելու, այնպէս որ, կարենան ընտրելակցի անունն կարդուլ առանց ընտրողի անունն խմանա- լու, որ քուէի ճակատն զրուած է: Կնիքներն այն ատեն կկտրատուին երբ մէկ ընտրելակցի քուէ- ներու երկու երրորդ մասն ստանայ: Այն ատեն միայն կկտրուի և կարճանագրուի թէ իւրաքան- չիւր ընտրիչ որ ընտրելակցի համար քուէ տուերէ:»

«Քննիչներն մէկն իր պաշտօնակիցներու անուն- ներն բարձր ձայնով կկրուցէ: Ամեն անձն կրնայ այս գործողութեան վերահասութիւն ընել զրու- ցուած անուններն տարած և առաջունէ բաժ- նուած վերահասութեան թերթերուն վերայ գրելով: Եթէ ընտրելակիցներէն եւ ոչ մէկն սահ- մանուած առաւելութիւնն չէ ստացեր՝ խաղին մէկ երկրորդ քուէարկութիւն կըլլայ, որ յարանս քուէ կըստի, և ընտրութիւնն փութայնելու միջոց է: Ապաքէն եթէ մէկ ընտրելակից առջի չըջանին երկու երրորդ ձայնէ պակաս ստանայ և յաջողի յարանս քուէարկութեան ատեն բաւական ձայն ստանալ այն առաւելութիւնն լեցունելու համար՝ ընտրութիւնն կրնայ: Կարդինայներն չեն կրնար երկրորդ չըջանին մի և նոյն ընտրելակցի անունն տալ, զոր ընտրեր էին առջի անգամին վասնզի այս պարագայիս մէջ ընտրողն երկու քուէ տուած կըլլայ մի և նոյն ընտրելակցի համար: Այս առ- սակ, շատ կամ սակաւ ակամայ սխալումը չտիւրու համար է, որ պիտաններն բաց են, եւ առաւելութիւնն ստացուելէն յետոյ, կստուգուին:»

«Եթէ երկու միաւորեալ քուէարկութիւններն ընտրելակիցներէն և ոչ մէկուն առաւելութիւն տան՝ ծերագոյն կարդինայն զանգակն կզարնէ, և բոլոր քուէներն յակն թօթալեղ վատարանին մէջ մոխիր կըլլան: Կարդինայներն ոտք կեղեն և մատուռէն դուրս կերթան, ամենէն առաջ դիւրս մօտեցողն նիզէրն կըաչէ. և ամեն որ, ժողով մօտող, սպասաւորներուն կհանդիպի, որք այքա- յական դահճին մէջ անոնց կապակեն, և խուցերէին կտանին. կարելի է հաշուել առտուան նիստի տեղութիւնն 2 ժամու չափ, պատարագի ժամն ալ մէկտեղ առնելով. երեկոյի նիստն մէկ և կէս ժամու չափ կըլլէ:»

Պիտի շարունակուի:

ԱՌԵՆՏՐԱԿԱՆ:

ԴՐԱՄ, ԿՏԱՌԵՂԵՆ և ԲԱՄԲԱԿ: Լոյս տն, Մանչեսթը և Լոյստուլ. 4 Հոկտեմբեր:

Աղիւթի բանքի այս շաբթուան հաշիւն անցեալ շաբթուանին հետ բաղադրելով տեսնուած տարբերութիւնը խնայ քիչ է: Մետաղեայ դրամն 40,984 Լ. Ս. նուազեր իսկ պահեստի գումարը 47,836 Լ. Ս. աւելեր են: Լոյս բանքի անանկութիւնն քանի մը մասնաւոր անձանց ալ անանկութեան պատճառ ըլլալով անհաւա- տարմութիւնն այս շաբթու դրամական գործողութիւններն շիթեց, այնպէս որ չուկան վճարը նկարագրել գրեթէ անհնարին է:

Երկուքն երբեմն երբեմն այն աստիճանին կհասնէր որ ամենակա- տատ գործառնութիւններն անգամ կատարէին ենթադրյալ կրկնային ուստի կտուրն ներկայացուած թուղթերն ալ խաղի կընեուին և եղած գործողութիւններն ալ բանքի դիմումն են:

Արգիւթի քննիչն. արժողութիւններու վրայ դրամի չուկան անյաջող աղեղեցութիւնն ըրաւ Արգիւթի կատարութեան քննարկն զատ բոլոր միւս տեղութեանց պարտատուականներն տկուր էին, և Կնիքներէն բանքակի փոխառնութիւնն մի չն 5 ի իջնալէ ետե 63ի աւարտեց: Երկաթուղիի բաժնիներն ալ իջան. իսկ նոր կառմուած բանքի բաժնիներն մէկ երկու օր գրեթէ անկողնաւէրի էին, վախճուելով որ վերջի անանկութիւններն դիտա կընէ:

Հեռագրով վերջի դիմներն այսպէս են Անգլիա 30/0 88½: Պրանս 30/0 65,80: Տաճարատան 60/0 (1858) 68½: Կլիպալիդի 50½: Երկրորդ 70/0 96: Հնդկաստան 50/0 103½: Կոն- ֆեդերէ բամբ. փոխ 70/0 63: Միայեալ նուէանք 60/0 5,20 (1882) 4½: Լաօթիթման բանք 15½: Կոնստանտուլ բանք 18:

Լիվերքուլի բամբակի չուկան տակալին նշեալ է ատետուրի նուազութեան և դրամի չուկին դժուարութեանց պատճառաւ: Քանի մը խնայ վար դիմերով վաճառումներ տեղի ունեցան և ընդհանրապէս դիմներն անցեալ շաբթուանէ ի վեր կարի իջաւ, բայց վերջի օրերս ասիւս ինչ աւելի վատաշուքին կցուցնեն վա- ճառողք: Ամբիքի տեսակներն նիւ Եւրօի համար կլմարուի լիւթելին ½փ. աժան գինեւով: Սի այլանտի խնդիրն սակաւ է անցեալ շաբթուան գինեւով: Երկրորդ բամբակն դրոյն ինչ աւելի կընտուի իւղիլին 1½փ. վար գինեւով: Իւղիլի բամբակի գիններն լիւթելին 2փ.էն մինչև 3փ. իջան: Պարալիլ բամբակը լիւթելին ½փ. իջաւ: Հնդկաստանի և Չինաստանի տեսակներն բաւական կնիքըրովն բայց դիմներին լիւթելին ½փ.էն մինչև 1փ. տկար են:

Դաբլուս վաճառումն է 34,680 բալ որուն 6,060ն տուրմադի 9,370 օտար երկրներու և 19,150ն ներքին սպառման համար է:

Մանչեսթըրի չուկի նշեալ վճարին և գինեւուն իջումն բոլոր այս շաբթուա շարունակեց, թեպետեւ Ամբիքի կեան վերջին լուրերն պատեղազմի շարունակելուն հնչակն: Մանչեսթըր Լի- վերու և Լոյստու պատշաճ մանկութեանց պատճառաւ չուկան դժացուած անկտուրութիւնն կաւեւայ և կարելի եղածին չափ վաճառումը կնուաղին:

Յուշակ գնոց և առևտրական տեղեկութիւնք հայկ. այլմեղ. Պարոնայի Ճօրճ Յրեզը Որդի և Բնիկայ (George Fraser, Son, and Co.) յոնմաւարական վաճառականք ի Մանչեսթըր:

Բամբակի գինեւուն տարբերութիւնն			
գին 1864 ամի.		գին 1863 ամի.	
26 Օգոստոս		Նոյն ամսն.	
փեննի.		փեննի.	
Ամբիքի	50/54	36/50	
Երկրորդ	30½/32	20/22½	
Չինական և Յունաց	23½/24½	16/19	
Սուրաթի Գինեւի Դարվարի	24/26	19/20	
Մադրասի Տիւնիքի	22/24	16/17½	
Բանկալայի	17½/17½	12½/13½	
Չինաց և Յալիւնի	16½/20½	14½/14½	

ԿՏԱՌԵՂԵՆ ՁԵՌԱԳՈՐԾ ԿԱՄ ՄԱՆԻՖԱՏՈՐԱՆ

ՄԱՆԻՖԱՏՈՐ

Անթաի Մադափոլլան—Grey Madapollams.

Լայն.	Հաստ.	Դիմ.	Դիմ.	Դիմ.	Դիմ.
31	13X8	28	24	5/3	5/6
32	14X10	30	26	6/3	6/6
"	14X13	32	"	6/6	7/0
"	16X15	38	"	9/0	9/6

Թօթիկն Եր. Լ. միւրէ 9փ. իջան:

Անթաի Բաւալայի կտու—Grey Printers.

Լայն.	Հաստ.	Դիմ.	Դիմ.	Դիմ.	Դիմ.
26	14X13	68	58	15/0	15/6
34	16X16	88	50	19/0	21/0
"	17X17	946	"	23/0	24/0
36	16X16	96	"	22/0	23/4
"	17X17	100	"	24/6	25/6
"	17X19	108	"	26/6	28/6
"	19X19	110	"	29/0	30/6

Ծանոթութեան հա- մաժամտութեամբ Եւ- րոյն 1 չեղնին մինչև 1½ փենն իջան:

Անթաի T Կարթա— Grey T Cloths.

19	12X10	2 0	22	3/ 9	4/ 0
"	12X12	2 8	"	4/ 9	5/ 3
"	15X14	3 0	"	5/ 6	6/ 0
"	15X15	4 0	"	7/ 6	8/ 0
29	12X10	4 0	24	7/ 6	8/ 0
"	14X12	5 0	"	9/ 9	10/ 0
"	15X15	6 0	"	11/ 6	12/ 0
32	14X13	6 0	"	11/ 6	12/ 0
"	15X15	6 0	"	11/ 6	12/ 0
"	15X15	7 0	"	13/ 6	14/ 6
"	17X17	7 0	"	15/ 3	16/ 3
36	15X15	8 0	"	15/ 3	16/ 3
"	17X17	8 0	"	17/ 0	18/ 6

Գիներն անորոշ են և ծախսը թեանք համեմատու թեանք թեանք 3 ֆ. և մինչև 1 չիլին ավան են :

Անթաի Անթաի— Grey Long Cloths.

27	17X17	7 0	36	15/ 6	16/ 6
32	"	8 0	"	17/ 6	19/ 6
36	14X11	6 0	"	12/ 0	13/ 0
"	14X12	7 0	"	14/ 0	15/ 0
"	14X13	8 0	"	16/ 0	18/ 0
39	14X13	9 0	"	17/ 9	19/ 6
"	14X13	10 0	"	19/ 0	22/ 0
45	14X12	9 0	"	17/ 6	19/ 6
"	14X13	10 0	"	19/ 0	22/ 0

Թափին 6 ֆ. և մինչև 9 ֆ. և 1 չիլին ավան են :

Անթաի Շորտինգ— Grey Shirtings.

30	12X 9	5 4	38	10/ 6	11/ 0
"	14X10	6 0	"	12/ 0	13/ 0
"	14X12	7 0	"	13/ 6	14/ 6
"	14X13	7 0	"	14/ 0	15/ 0
"	16X15	8 4	"	17/ 0	18/ 6
"	16X16	8 8	"	17/ 6	19/ 0
"	17X17	8 4	"	21/ 0	22/ 0
45	14X10	7 0	"	14/ 0	15/ 6
"	14X12	8 0	"	17/ 0	18/ 0
"	16X15	9 0	"	18/ 9	20/ 0
50	16X15	10 0	"	21/ 6	22/ 6
54	16X15	11 0	"	24/ 0	25/ 0

Թափին 9 ֆ. և մինչև 1 չիլին ավան են :

Անթաի Մեյսեր— Grey Jacquets.

8	10X 8	2 1	20	4/ 6	5/ 0
"	12X12	2 2	"	5/ 0	5/ 3
"	14X14	2 8	"	5/ 9	6/ 3
44	12X12	2 6	"	6/ 0	6/ 6
"	14X14	2 12	"	6/ 6	7/ 0

Թափին 3 ֆ. և մինչև 6 ֆ. և 1 չիլին ավան են :

Անթաի Մուլ— Grey Mulls.

30	10X 8	1	"	3/ 9	3/ 0 1/2
"	10X 9	1 7	"	4/ 0	4/ 1 1/2
"	12X11	1 12	"	4/ 9	5/ 1 1/2
"	14X12	1 10	"	5/ 3	5/ 6
"	14X13	1 9	"	5/ 4 1/2	5/ 6
"	16X14	1 9	"	5/ 6	5/ 9
44	16X15	2 1	"	6/ 0	6/ 3

Թափին 1 1/2 ֆ. և մինչև 3 ֆ. և 1 չիլին ավան են :

Ճերմակ Սափաշիլ— White Tanjibs.

21	1 12	12X 9	20	4/ 3	4/ 6
"	2 0	14X10	"	5/ 3	5/ 6
33 1/2	2 0	12X10	"	5/ 3	5/ 6
34 1/2	2 8	14X10	"	5/ 9	6/ 0
38 1/2	2 8	12X10	"	5/ 9	6/ 0
"	3 0	14X10	"	7/ 0	7/ 6
"	3 8	14X10	"	8/ 0	8/ 6
46 7/8	3 12	14X10	"	9/ 0	9/ 9

Գիներն անորոշ են և ծախսը թեանք թեանք 3 ֆ. և մինչև 1 չիլին ավան են :

ՄԱՆԱԾՔ

Վ օտոր Տուրա— Water Twist.

No.	4/14 միջ. թիվ	12 1/0	1/1	1/4	1/10	2/0	2/3
"	16/24	"	20 1/9	1/10	1/10	2/2	2/3
"	26/32	"	30 2/0	2/2	2/3	2/4	2/7
"	38/42	"	40 2/7	2/8	2/7	2/10	3/0

Լիպրին 1 ֆ. և մինչև 2 ֆ. և 1 չիլին ավան են :

Մուլ Տուրա— Mule Twist.

No.	4/14 միջ. թիվ	12 0/11	1/0	1/4	1/10	2/0	2/3
"	16/24	"	20 1/4	1/6	1/7	1/10	2/2
"	26/32	"	30 1/9 1/2	1/10	1/10	2/2	2/4
"	38/42	"	40 2/0	2/1	2/2	2/3	2/8

Գիներն անորոշ են և ծախսը թեանք թեանք 3 ֆ. և մինչև 1 չիլին ավան են :

Լեռնա Մանած— Extra Hard.

No.	4/14 միջ. թիվ	12 1/3	1/4	2/0	2/1	2/3	2/4
"	6/21	"	20	2/2	2/4	2/6	2/8
"	26/32	"	30	2/6	2/6	2/6	2/9

Գիներն անորոշ են և ծախսը թեանք թեանք 3 ֆ. և մինչև 1 չիլին ավան են :

Կրկն թել Մանած Հիսեյն և Կարեյն.

Double Yarns, Knittings, and Sewings.

No.	4/14 միջ. թիվ	12 1/6	1/8	1/9	2/1	2/3	2/8
"	6/24	"	20 1/6	1/10	1/10	2/3	2/9
"	26/32	"	30 2/2	2/6	2/6	2/7	3/2
"	40	"	2/6	2/6	2/8	2/9	3/2

Գիներն անորոշ են և ծախսը թեանք թեանք 3 ֆ. և մինչև 1 չիլին ավան են :

ԲՈՒՐԳ : Լիպրին և Լիպրին 4 Հոկտեմբեր :

Այս շաբաթը Լիպրին հարգարարին վերայ խնդրեն, աղէկ էր, և գիներն փոքր ինչ վար, բայց Լիպրին միջ համարատ :

	գին	լիպրին
Այսինքն Լիպրին	1/ 6	2/5
Այսինքն Լիպրին	2/ 2	3/0
Նոր Զեյնի	0/10	2/3
Հարապին Այսինքնի	0/ 6	1/10
Այսինքնի Վիպրինի Այսինքնի	0/ 6	1/4
Եղիպրոսի ճերմակ լաւ	0/ 8 1/2	1/9
Պարտիկ ճերմակ Ա.	0/ 0	0/0
Ռուսիոյ լաւ մերմուս	0/ 0	0/0
Բրուկ լաւագուստ	0/ 0	0/0
Իզմիլի լաւագուստ Ա. տեսակ	0/ 0	0/0
Լիպրին ճերմակ Վիպրին	0/ 0	0/0

ՄԵՏԱՔՍ : Լիպրին 4 Հոկտեմբեր :

Խնդրեն աղէկ է, և գիներն ուժեղ են :

	գին	լիպրին
Լիպրին	24/ 0	29/ 0
Պարտիկ	14/ 0	18/ 0
Թուրքական	30/ 6	36/ 6
Ռուսիոյ	16/ 0	22/ 6
Բանկալի Ա. տեսակի Սուրբաշի	21/ 0	25/ 0
Յափին Միջին լաւ տեսակ	22/ 0	24/ 6
= Միջին	15/ 0	27/ 0
Չիլին Միջին	22/ 6	27/ 0
= Սոյալ	19/ 6	24/ 0
Պրինի	35/ 0	38/ 0

ԿԵՆՈՋԻ ԱՊՐԱՆՔ :

Այսինքն Լիպրին 3 ֆ. և մինչև 6 ֆ. և 1 չիլին ավան են : Լիպրին 7 ֆ. և մինչև 10 ֆ. և 1 չիլին ավան են : Լիպրին 12 ֆ. և մինչև 13 ֆ. և 1 չիլին ավան են : Լիպրին 16 ֆ. և մինչև 18 ֆ. և 1 չիլին ավան են : Լիպրին 1 ֆ. և մինչև 2 ֆ. և 1 չիլին ավան են :

	գին	լիպրին
ԴԱՔԱՐ : Բանկալի Կարեյն	38/ 0	45/ 0
= Բանկալի ճերմակ	40/ 6	44/ 0
= Դալի	34/ 6	39/ 0
= Մարտի ճերմակ	41/ 0	45/ 0
= Այսինքնի Հեղիպրոսի	38/ 6	39/ 6
= Յափին	0/ 0	0/0
= Զինի Սոյալի ճերմակ և գին	38/ 0	42/ 6
= " թուրքական տեսակ	21/ 0	36/ 0
= Հարապին ճերմակ	44/ 0	46/ 0
= Գուստի մարմին	33/ 0	40/ 0
= Բարդիլի ճերմակ	37/ 0	42/ 0
= 10 լիպրին և Գուստի	40/ 0	0/0
= Մանիլ	31/ 6	32/ 0
ՍՈՒՐՃ (բանկալի) Մարտի Կարեյն	30/ 0	36/ 0
= Յափին և Բարդիլի	74/ 0	83/ 0
= Պարտիկ	64/ 0	81/ 0

	լիպրին	լիպրին
ԲՈՒՐՃ Բանկալի	9/ 6	13/ 6
= Մարտի	8/ 6	10/ 6
= Կարեյնի	0/ 0	0/ 0
= Պարտիկ	12/ 6	21/ 0
ՅՈՒՆՈՒՆ Օրդին	39/ 0	41/ 0
= Միջին Կարեյն	38/ 0	44/ 0
ԳԱՐԻ	35/ 0	37/ 0
ՄԱՐՏԱՅԻՆ	30/ 0	31/ 0
ԿՏԱՎԱՍ Ռիպրին K.	53/ 0	54/ 0
= Կարեյն	56/ 0	70/ 0
ԿՈՋ (զինի) Մարտի Կարեյն	140/ 0	210/ 0
= Այսինքնի	50/ 0	52/ 0
ՌՕՄ Յափինի լաւ և գարն	3/ 8	4/ 8
= Հեղիպրոսի	1/ 4 1/2	1/ 5 1/2
ՊՂՊՂ (բիւր) Մարտի և լիպրին	0/ 4	0/ 4 1/2
= Սոյալի տեսակ	0/ 3 3/4	0/ 3 1/2
= ճերմակ տեսակ	0/ 6	1/ 1
ԹՅՅ Կարեյն	0/ 8 1/2	7/ 9
= Սոյալ	1/ 0	1/ 1
ՏԱՔԱՐ (բանկալի)	2/ 0 1/2	2/ 3
ԱՅԻՆՈՒ Ռուսիոյ	17/ 3	17/ 6
ԽՆԺ (ղաւթ) Այսինքնի	88/ 0	95/ 0
= Բարդիլի	74/ 0	80/ 0
ԳԻՏՈՐ (մարմին) Թիւրք. Կարեյն	150/ 0	160/ 0
= ճերմակ և այլ տեսակ	120/ 0	140/ 0
ՃԵՂԻ Պարտիկ	75/ 0	80/ 0
= Կարեյն	39/ 0	42/ 0
ԿԱՂԻՆ ՎԱՅԻՆ (փալատ) Թուրք.	14/ 0	17/ 0
ՏՈՐՈՆ (բարդիլի) Կարեյն	0/ 0	0/ 0
= Սոյալի, Սարդիլի և Կարեյն	0/ 0	0/ 0
= Բարդիլի	23/ 0	24/ 0
ԿԱՆԵՔ Ռիպրին	36 0/0	00 0/0
= Բարդիլի	10 0/0	24 0/0
= Մանիլ	25 0/0	20 0/0
ՈՐԱՆ ԿԱՐՄԱՐ (բարդիլի) ճերմակ լիպրին	2/ 6	3/ 4
= " տեսակ	3/ 1	4/ 7
ԼԵՂԱԿ (լիպր) Բանկալի լաւ	8/ 6	8/ 7
= " միջին և սոյալ	6/ 4	7/ 7
= " Մարտի և մանի տեսակ	1/ 1	5/ 8
= " Գուստի	2/ 0	7/ 3
= " Ռիպրին	2/ 6	6/ 9
ՇԻՐ ԳԼԻՄ	6 0/0	6 5/0
ՆՇԱՐԻՐ	6 0/0	6 5/0
ԳՐԵՄ ԹԱՐԹԱՐ Յարմին	110/ 0	102/ 0
= " Կարեյն	95/ 0	100/ 6
= " Թուրք.	85/ 0	92/ 6
ՄԱԳՆԵՋԻՄ	42/ 6	45/ 0
ՎԱՐԴԻՆԻՆ (Կարեյն) ճերմակ	17/ 0	24/ 0
ՄԵՂԱՍՄՈՒ Մարտի լաւ և լիպրին	8 15/0	9 0/0
= " Հեղիպրոսի	9 10/0	14 10/0
ՃԱՐՊ Պարտիկ Կ. Կ. Կարեյն	41/ 0	00 0/0
= Հարապին Մարտի	42/ 6	0/0 0/0
= Սոյալ և Կարեյն	42/ 0	0/0 0/0
ԹՈՒՋ (միջին)	40/ 0	0/0 80/0
ՉԱՄԻՉ. Վարմին	0/0	33/ 0/0 35 0
= " Կարեյնի Կարեյն	0/0	0/ 0/0 0/0
= " Սոյալի Ա.	0/0	44/ 0/0 45/0
ՉԻՐ Կարեյնի 252 Գուստի (Թուրք.)	61 0/0	00 0/0
Թրինի	57 0/0	0/0 0/0
Այսինքնի և Մարտի	55 0/0	56 0/0
ՄԵՏԱՐ. Գ. Կարեյն. Թուրք. (լիպր)	103 0/0	105/0 0/0
= " տեսակ	108 0/0	110/0 0/0
ՉԻՐ. Կարեյն	0/0	0/0 0/0 0/0
ԵՐԿԱՐ Ճաղ	7 17 1/2	8/0 5/0
= Գարմին	9 5/0	9/0 10/0
= " Թուրք.	11 5/0	11 10/0
ԿԱՐՄԱՐ (բարդիլի) Թուրք.	21 0/0	00 0/0
ԱՆԱՐ (բարդիլի)	38 0/0	100 0/0
ԹԵՆԵՐԻՆ Կարեյնի և Սոյալի	23 0/0	26 0/0

ՏԵՐԵԻ ՄԱՐԳԻՐԻ Կ. Վ. ՇԱՀՆԱՅԱՐԱՆՅԱՆՅԱՆ

ՄԱՆԱՅԱՐԱՆՅԱՆ Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ԻԲՐԱՆԻՍ

Printed and published by K. Vardapete Shahnazarian, 151, Rumford-street, Chorlton-on-Medlock, Manchester.---Tuesday, October 4, 1864.

